

ábhair

An t-ábhar ceart a roghnú don obair

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh le cóta báistí fíor agus le dúcheist an dá thasc: an bháisteach a choinneáil amach ach ligean don allas éalú. Tarraingíonn gach grúpa cárta treorach amháin do réad (cóta báistí, bosca lóin nó strapa mála scoile) agus tástálann siad cadás, leathán plaisteach, scragall agus cairtchlár ó thaobh dhá airí atá in iomaíocht lena chéile, ag tabhairt scór 1–3 do gach airí. Cuireann sampla oibrithe ar an gclár bán idirghníomhach scóir ghrúpa amháin taobh le taobh ionas go bhfeicfear patrún na comhbhabhtála. Ansin molann na grúpaí ábhar, deir siad cad a ghéill siad, agus cosnaíonn siad a rogha ar dhúshláin ó na grúpaí a bhfuil réada eile acu.

Cuspóirí foghlama

- Tástáil na hábhair chéanna ó thaobh dhá airí a tharraingíonn in aghaidh a chéile
- Mol ábhar don réad atá ag do ghrúpa agus tabhair údar leis an rogha bunaithe ar do scóir féin
- Mínigh cad a thug tú suas, agus cén fáth a raibh ábhar difriúil ag teastáil le haghaidh réad grúpa eile

Roimh an gclog: réiteach

Gearr píosaí ar comhmhéid d'éadach cadáis, de phlaisteach trédhearcach ó fhillteán cáipéisí, de scragall agus de chairtchlár: tacar amháin do gach grúpa. Priontáil na trí chárta treorach réada ó leathán cártaí an cheachta, cárta amháin do gach grúpa. Bíodh cóta báistí, sileadán nó spúnóg agus uisce, agus meáchan 100 g amháin réidh agat. Coinníonn píosaí ar comhmhéid na tástálacha cothrom.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
sampla éadaigh (giota cadáis, thart ar 10 cm ar gach taobh)	4	grúpa	tugtha ón mbaile	tuáille soithí nó T-léine atá caite, gearrtha ina gcearnóga
sampla leatháin phlaistigh (gearrtha as fillteán cáipéisí trédhearcach, thart ar 10 cm ar gach taobh)	4	grúpa	seomra ranga	gearrtha as buidéal uisce folamh trédhearcach
cearnóg de scragall cistine (thart ar 10 cm ar gach taobh)	4	grúpa	ollmhargadh	scragall ó chlúdach bia glan
cearnóg chairtchláir (thart ar 10 cm ar gach taobh)	4	grúpa	seomra ranga	cairtchlár ó bhosca gránaigh
uisce i gcrúiscín	1	grúpa	seomra ranga	aon soitheach glan
steallaire nó sileadán	1	grúpa	trealamh na scoile	taespúnóg, agus gach spúnóg á comhaireamh
meáchain bheaga chun neart agus dolúbthacht a thástáil (mar shampla, maiseanna 100 g)	2	grúpa	trealamh na scoile	cloch bheag nó bata gliú lán
cártaí treorach réada (cóta báistí, bosca lóin, strapa mála scoile)	1	grúpa	leagan inphriontáilte a chuirtear ar fáil	scríobh an réad, a dhá thasc agus an modh tástála do gach tasc ar an gclár

Pointe sábháilteachta

Tástáil na hanála: coinneigh an t-ábhar gar don bhéal, ach ná cuir idir na liopaí é. Déan maoirseacht ar an tarraingt láidir ar ábhair an strapa agus coinneigh na braonta uisce ar an tráidire, ní ar an urlár.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Ardaigh cóta báistí (nó taispeáin na crúcaí cótaí) agus ná cuir os comhair an ranga ach an dúcheist: caithfidh sé an bháisteach a choinneáil amach agus ligean don allas éalú. Glac dhá nó trí thuairim ón rang go tapa. Ná nocht an tráidire tástála fós.
- **Dhá thasc a tharraingíonn in aghaidh a chéile:** Cuir na téarmaí airí agus comhbhabhtáil in aithne go hachomair ó scáileán na ndaltaí, ansin tabhair cárta treorach réada amháin do gach grúpa. Abair leo gur réiteach fíor a cheap innealtóirí ar an bhfadhb céanna seo é éadach uiscédhíonach a ligeann don aer agus don allas éalú tríd, agus nach cúigiú ábhar é a thástálfaidh siad inniu.
- **Tástáil ceithre ábhar, ar dhá bhealach:** Léirigh timthriall iomlán amháin don chóta báistí le scragall, ag caint os ard, sula dtosaíonn na grúpaí: tuar, braonta uisce, tástáil na hanála, scór don dá thasc. Ansin lig do na grúpaí tabhairt faoina ndá thástáil féin. Bí ag faire go dtugtar scór don dá airí, go n-úsáidtear an méid céanna uisce / píosaí ar comhmhéid / an meáchan céanna, agus go n-aontaíonn an grúpa ar fad na scóir, ní páiste amháin.
- **Cuir na scóir taobh le taobh:** Ar an gclár bán idirghníomhach, clóscríobh ceithre ábhar grúpa amháin agus a scóir isteach sa dá cholún scóir mar shampla oibrithe amháin. Ní léiríonn an chairt ach tasc 2, mar sin léigh an tábla agus fiafraigh: an bhfuil aon ábhar ard sa dá cholún scóir? Cé acu a roghnófa, agus cad a chailleann tú dá bharr? Bíodh na scóir ina nDialann Imscrúdaithe féin réidh ag na grúpaí eile.
- **Cosain do rogha agus freagair dúshláin:** Ainmníonn gach grúpa a ábhar agus an chomhbhabhtáil. Spreag an lucht éisteachta chun dúshlán a thabhairt: an roghnódh grúpa an bhosca lóin an t-ábhar céanna? Tabhair go leor ama do na dúshláin: is anseo a mhíníonn na daltaí cén fáth a dteastaíonn comhbhabhtáil dhifriúil ó réad difriúil.
- **An méid a chlúdaigh tú:** Coinnigh an chríoch gearr. Críochnaíonn na daltaí leathanach na Dialainne Imscrúdaithe: ceithre ábhar, scóir don dá airí, moladh agus cad a ghéill siad.

Cad ba cheart a fheiceáil

Níl aon ábhar is fearr sa dá thasc. Faigheann scragall agus plaisteach scór ard ar a bheith uiscédhíonach/dolúbtha ach scór íseal ar an aer a ligean tríd nó ar a bheith bog; faigheann cadás scór ard ar an aer a ligean tríd/ar a bheith bog ach scór íseal ar a bheith uiscédhíonach/dolúbtha. Má fhógraíonn grúpa gurb é ábhar amháin an buaiteoir iomlán gan comhbhabhtáil a ainmniú, chaill siad an pointe: cuir ar ais iad chuig an gcolún ina bhfuil an scór níos ísle.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- **Buafaidh ábhar amháin an dá thástáil, mar sin ní gá dúinn ach an ceann is fearr ar fad a roghnú.** Díriú a n-aird ar a sraith scór féin, áit a bhfuil uimhir ard i gcolún amháin in aice le huimhir íseal sa cholún eile. Fiafraigh: cad a chaill tú ar thasc 2 leis an ábhar is fearr sin?
- **Tá an t-ábhar ceart mar an gcéanna do gach réad: tá scragall go maith nó go dona, sin an méid.** Iarr ar ghrúpa cóta báistí agus ar ghrúpa bosca lóin a gcuid moltaí a mhalartú. Is droch-chóta báistí é scragall ach is clúdach maith don lón é: is é an tasc a chinneann an chomhbhabhtáil.
- **Is féidir linn scór a thabhairt bunaithe ar mhothú duine amháin nó ar bhraon tapa amháin.** Cuir stop leis an ngrúpa agus abair arís: píosaí ar comhmhéid, an méid céanna uisce nó an meáchan céanna 100 g, agus scóir a aontaíonn an grúpa ar fad. Sin é a fhágann an chomparáid cothrom.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Suigh in éineacht leis an ngrúpa ag bord an mhúinteora agus ná déan ar dtús ach an dá thástáil don chóta báistí a léiríodh, ag tabhairt scóir le chéile sula leanann an grúpa ar aghaidh leo féin. • Tabhair sraith scór dóibh atá líonta go páirteach ionas nach mbeidh orthu ach colún an dara hairí a chomhlánú.	• Leid: dá gcaithfeadh do réad a bheith saor freisin, an athrófá do rogha? • Tástáil an t-ábhar atá ar an imeall uair amháin eile agus seiceáil an seasann na scóir fós.	• Déan léirmheas ar chomh cothrom is a bhí tástáil grúpa eile: ar choinnigh siad méid na bpíosaí, an méid uisce nó fórsa na tarraingthe mar an gcéanna? • Mínigh don rang cén fáth nár cheart do ghrúpa an bhosca lóin agus do ghrúpa an chóta báistí an t-ábhar céanna a mholadh.

Nasc traschuraclaim

Nasc le Matamaitic (Sonraí): léann na daltaí dhá cholún scóir taobh le taobh agus déanann siad comparáid idir na hábhair le fáil amach cé acu is airde agus cé acu is ísle.